

ВАСИЛЕЦЬ ОКСАНА ОЛЕКСАНДРІВНА

4

Народилася Оксана Олександрівна Василюк 5 серпня 1965 року в місті Мурманську. Коли їй виповнилося шість років – сім'я переїхала на Україну (на будівництво ЧАЕС). Закінчила Прип'ятську школу №3 та Чернігівське міське професійно-технічне училище № 1. “Скільки себе пам'ятаю – завжди любила музику, поезію і взагалі мистецтво. Навчалась у музичній школі по класу фортепіано. Вірші почала писати з 13 – 14 років. Хоч і мала багато друзів, та завжди відчувала потребу усамітнитися, щоб мати змогу на аркуші паперу висловити свої почуття від пережитих подій або просто помріяти. З великим захопленням читала вірші Єсеніна, Лермонтова, Некрасова, Маяковського та інших. Але спочатку писала переважно російською мовою. Вже пізніше відкрила для себе світ української поезії. І в цьому їй, зокрема, допомогли заняття у літературній студії при обласній чернігівській газеті “Гарт” (тоді газета називалася “Комсомольський гарт”).

І першими сучасними поетами, з творчістю яких мала нагоду ознайомитися, були чернігівські поети: Дмитро Іванов, Станіслав Реп'ях, Надія Галковська – поетеса, яка написала слова до відомої, улюбленої багатьма пісні “Козачка”, – розповідає про себе Оксана Олександрівна.

У юні роки вона багато писала. Були і вдалі спроби друкуватися в чернігівських газетах. На жаль, вищої освіти отримати не довелося. І навчалася грамотності, образності самотужки.

Після аварії на ЧАЕС її рідне місто Прип'ять було виселене. “Я тяжко переживала цю втрату. Біль у моєму серці не втихає і досі. І не знаю чому, але захотілось бути ближче до краю, де провела найкращі дитячі роки, де жили батьки, де закінчила школу. А вже місто Прип'ять зростало на моїх очах (коли наша сім'я

переїхала в Прип'ять, там було побудовано декілька будинків). Потім доля привела до Славутича," – згадує поетеса.

Працює Василюк О.О. у ЗОСШ № 3 лаборантом кабінету біології. З поезією не пориває й досі. "Писати дуже важко (поети знають ці "муки творчості"). Але не писати – ще важче (тоді ніби мертвіє душа). Тому і пишу," – щиро ділиться Оксана Олександрівна.

Моя весна! Чарівна і дзвінка,
 Стокрилим птахом вирвалася з розпуки.
 Як не посію радість – зійде мука,
 Тож поспішу, бо доля нелегка.
 Яка краса! В землі – нетлінний скарб,
 Лиш відігріє груди промінь сонця.
 Не посаджу троянди до віконця –
 Журба не пожаліє чорних фарб.
 Моя любове! Наче квітка, ти
 Тягнись у небо. Скоро буде осінь...
 Коли стерня вже коле ноги босі
 Запізно народитись і рости.

НЕ ЗАПІЗНИСЬ

Перед недолею не гнись,
 І перед радістю будь гідним.
 Щоб стати долі сином рідним;
 Прошу тебе не запізнись!..

Не запізнись в своїм саду
 Плекать калину, мов дитину,
 Щоб у скрутну життя годину
 Твою розрадила біду.

Не запізнись писати листи
 З піснями ніжного кохання;
 З відлунням першого спіткання
 І небажанням самоти.

Не запізнись в серпневу ніч,
 Що зорі палить без упинку,
 Знайти себе, свою стежину,
 У лабіринті протиріч.

ЧАЙКА

Ой літала чайка берегами,
 Нерозумних діток виглядала.
 Біла їй, шмагала доля батогами,
 Та чомусь додому не вертала.
 Вже ріка, як море, розлилась широка,
 І від сліз вода в ній солонка.
 Проклинає чайка долю одиноку
 І журби жорстокої в полоні.
 Сунуть чорні хмари, білий світ закрили,
 Безпритульні, в вічності блукають.

Любі чаєнята потопили крила,
 Під крило ж чаїне не вертають.
 Відцвіла калина, одягла намисто
 Та чомусь усе мені здається:
 То – краплини крові на зеленім листі
 Плаче кров'ю материнське серце.
 Скільки їй молитись, скільки ще чекати?
 Де для давніх мук узяти сили?
 Повертайтесь, діти, бо вже ваша мати,
 Ваша люба чайка посивіла.

ОСЕНІ ЖОВТИЙ ЛИСТОК

Знову зграї зібрались у вирій,
 Лине пісня прощальна сумна.
 Тільки осінь журитись не хоче –
 Посміхнулася, мов сонце, вона.
 Кучеряві у небі хмаринки
 Ніби ватри легенький димок.
 І лежить на холодній долоні
 Диво-осені жовтий листок.

Подивись, як прекрасно і чисто
 Нижніх кленів палають вогні,
 Золотою косою берізка
 Вихваляється десь вдалині.
 Подаруй світу білому казку,
 Не жалкуй найдорожчих прикрас.
 Та скажи мені, кралечко-осене,
 Чом ти брови насупила враз?
 Витирай свої сльози даремні
 Прикрашай веселіше гаї.
 Бурштином хай засяють і злотом
 Володіння чарівні твої.

ВИ ГАДАЄТЕ, ДОЩ ПОСМІХАТИСЬ НЕ ВМІЄ

Ви, гадаєте, дощ посміхатись не вміє,
 Тільки смутком стікає на шумні поля?
 То чому кожна квітка дощу так бажає
 І у спеку про нього зітхає земля?
 Ви гадаєте, сонце і бавить і гріє,
 І викохує променем квітку струнку?
 Та, нестерпне, оберне воно на пустелю
 Щедру землю, а іноді й душу людську.
 Ви гадаєте, в білому кольорі - радість,
 Й білим лебедем щастя у душу летить?
 Та чомусь "біль" і "білий" - слова дуже схожі,
 І на скронях той біль білим смутком бринить.
 Ви гадаєте, чорне - журбою і горем,
 Що у траурі нас до могили схиля?
 Чорний страх, чорна заздрість і чорні прокльони...
 То чому ж, розкажіть мені, чорна земля

А ВЖЕ ПОКРОВА ОДЦВІЛА

Настала осінь золота,
 Барвистий килим під ногами.
 Моє кохання неземне,
 Якими ходиш ти шляхами?

А вже Покрова одцвіла,
 Пора весіль минає хату.
 Коханий, доленько моя,
 Чому не йдеш мене шукати?
 Пожовклі трави - смуток мій -
 Серпом зігни, газдине-осінь .
 Чарівну посмішку даруй -
 Нехай сміється неба просинь.
 Дощами душу не мереж,
 Не застилай туманом очі,
 Ясне кохання запали
 У серці трепетнім дівочім.
 Зустріну щастя я чи ні? -
 Супроти долі я безсила.
 Та все ж я мрію полетіть
 З тобою, соколе мій милий.

НАД МОГИЛОЮ

Ой стояв козак над могилою,
 Розривалося серце тугою:
 "Чом ти, брате мій, так одразу змовк?
 Заспівай мені, я послухаю.
 Вільним вітром був в полі чистому,
 Дужим соколом в небесах ясних.
 Шанував свій рід і коханий край,
 В землю славную молодим поліг.
 Де ж пісні твої, що співав братам?
 Де твій добрий кінь і зоря твоя?
 Лиш калинонька з крові проросла,
 Лише тугою - пісня солов'я .
 Як без тебе жить , вірний братику?
 Біль в душі дзвенить, не стиха ніяк.
 Зажурилася земля-матінка:
 Добрий лицар був, славний був козак.
 Не лети сюди, чорний вороне,
 І пекельних мук ти не давай.
 А лети сюди, ясний соколе.
 Брата рідного, пом'яни - згадай."
 Ой стояв козак над могилою,
 Розривалося серце тугою:
 "Чом ти, брате мій, так одразу змовк?
 Заспівай мені, я послухаю. "

БІЛОКРИЛА ЛЕГЕНДА

(місту Славутичу присвячується)

О, скільки рук тебе творили!
 О, скільки доль в тобі сплелось!
 І скільки зоряних світанків
 Тобі зустріти довелось!
 Сумує зіронька небесна,
 Хоч в цілім світі не одна.
 І долинає сум крізь весни –
 Десь там обірвана струна.
 У тій весні, що стала болем,
 Злетівши птахою увись,
 Де народилась наша доля
 Й серця до бою піднялись.
 Де сум беріз тривожить Землю,
 Де зона розп'ялась хрестом,
 І де біда в останнім серці
 Виймала душу батою.
 Легенда наша білокрила!
 З живого болю ти зроста.
 Думки навічно полонила,
 Світанки чисті принесла.
 Здається день казковим дивом,
 А ніч – розправленим крилом.
 Життя летить крізь вир бурхливий,
 Мов біла чайка над Дніпром.
 Це він, Славутич наш прекрасний,
 Небесний птах в ранковій млі,
 Жива легенда, запорука,
 Що буде щастя на Землі!

СЕРЦЕ Й ОЖИЛО

Роз'ятрили душу, та вона не плаче.
 Вкрали світ, та серце більше не щемить.
 Лиш дощу краплини по стежині скачуть,
 І лиш грім гуркоче. Таж йому болить!
 Розгулявся вітер. І така негода,
 Що помилуй, Боже, дай їй здолать!
 Порожнечу вирвать...

Ліпше вже – печалі.
 Хай душа і плаче, тільки б не вмирать.
 Б'ється в шибку пташка, геть закрижаніла,
 Мабуть, відчуває за вікном тепло.
 Бідная пташино! Пригорну, зігрію...
 Ось я і відтала, серце й ожило.

ПРО МОВУ

Чи дивився ти, синочку,
 В небо чисте, голубе?
 Чистота його прекрасна,
 Певно, вабила тебе?
 Чи блукав у зелен-травах,
 Де видзвонює роса?
 Чисті роси – щастя сльози
 Бачив ти, яка краса?
 Ось такою наша мова
 Має бути у житті.
 Бо слова бувають різні:
 Безсоромні і святі.
 Хай сльозою чистою
 Кожне слово промовля.
 Тож миліші стануть люди,
 І покращає земля.
 Не вживай лихого слова
 І людей не ображай,
 І збереш у своєму серці
 Небувалий урожай.
 Мова – святість.
 Мова – Божа.
 Будьмо гідними її,
 Щоб затьохкали у душах
 Неповторні солов'ї.

Є в Оксани Олександрівни вірші, які покладено на музику композитором С. Галамагою. Пісні "Посміхнись" та "Нічна феєрія" лунали на концертах ансамблю "Новий Чернігів", а згодом ввійшли до аудіоальбому "Музика".

ПОСМІХНИСЬ !

Крила вій долають смуток
І вуста твої тремтять,
На очах даремні сльози,
Ніби зорі, мерехтять.
Я візьму тебе за плечі,
Від задуми відведу.
Потанцюй зі мною, люба,
Я печаль твою вкраду.

Приспів:

Посміхнись!
Я прошу тебе, моя богине.
Не журись!
Будь легка, мов вітер у долині.
Загубись,
В моїй ніжності розтань, безсила.
Подаруй прекрасні крила
Моїй душі.
Не забудь, що ти кохана
І прекрасна, мов зоря,
Що твої чарівні очі
У душі моїй горять.
Хочеш – стану на коліна,
Про кохання розповім,
Серенаду заспіваю
Під віконечком твоїм.

Приспів.

У тебе посмішка чудова
Пломеніє на вустах.
Я у них розтануть можу
І в твоїх палких очах.
Тож змахни сльозу зрадливу,
Де твій смуток зачаївсь.
Потанцюй зі мною, люба,
Потанцюй і посміхнись.

Приспів.

НІЧНА ФЕЄРІЯ

Ніч. Зоряна ніч. Лагідних зір краса.
Плач! Сльози твої – чиста дзвінка роса.
Та не забарись казку нічну відчуть.
Глянь: мов павучки, зорі світанок тчуть.

Приспів:

Казка, диво-казка,
Нічна феєрія.
В світі, в цілім світі
Є тільки ти і я.

Знов кличе любов в зоряну круговерть.
Знов чари палкі серце заповнять вщерть.
І янгол злетить, щоб зберегти цю мить,
Й дві наші душі в душу єдину злить.

Приспів.

Грій, серденько грій, і не жалкуй тепла.
Щоб в нашій житті зоряна ніч цвіла.
Снисть, трепетна вись у золотім човні.
Ми – пташки нічні у фантастичнім сні.

Приспів.

Ти перебори страх у душі своїй.
Ніч – мрійна пора. Крила розправ і мрій.
Знай: в світі оцім є тільки ти і я.
І казка звучить – нічна феєрія.

Приспів:

Казка, диво-казка,
Нічна феєрія.
В світі, в цілім світі
Є тільки ти і я.

ГОПАК

Розрум'янився на сонці колосок,
Трусонув рум'яним чубом і - в танок.
В пишні вуса посміхається козак,
Ще й запрошує волошку на гопак.

Так підстрибує чубатий молодець,
 Що не всидів навіть вітер - пустунець.
 Нагострили шаблі - листя колоски,
 Наче справжні запорізькі козаки.
 Хто навприсядки,
 Хто кругом - як взялись:
 Застрибали, закружляли, понеслись!

РИПЛЯТЬ ВОЗИ

Риплять вози. Зітхає вечір.
 Під спів дівочий небо спить.
 Мов дідуган, зігнувся місяць
 І щось над ставом бубонить.
 А вітерець, згорнувши крила,
 Принишк в саду, де тінь густа,
 Й цілує ніжно конюшину
 В рожеві лагідні вуста.

П'янким напоєм матіоли
 Досхочу повниться земля.
 Та знов і знов у мандри кличе
 Старий, мов світ, Чумацький шлях.
 Бринить роса. Тривожать душу
 Дівочі щирі голоси.
 Схилився вечір у задумі.
 Риплять вози...

ТЯГНЕ НИТКУ ПАВУЧОК

Тягне нитку павучок .
 Хто потрапив на гачок?
 Ні метелик-веселун,
 Ані бабка, ні цвіркун,
 Ні яскравий світлячок,
 І не сонечко-жучок,
 І не коник-стрибунець,
 То – заплутавсь вітерець.

ГРОЗА

Звідкіля взялась гроза?
 Налетіла, мов оса,

Жалить жалом блискавиця,
 Все, пропала косовиця.

ВЕЧІРНЯ КАЗКА

Зірко, зіронько весела,
 Посміхнись мені мершій!
 Диво-вогник промениться
 З-під твоїх крилатих вій.

Розкажи мені про небо,
 Про космічну далину,
 Я послухаю уважно
 Хоч що-небудь та збагну.

Розкажи-но про комету,
 Що лишає довгий хвіст,
 І про те, як срібний місяць
 Із зірок будує міст.

Про далекий Шлях Чумацький,
 Про загублені світи,
 І про зіроньку веселу,
 Що мигтить із висоти.

Ось Ведмедиця мандрує,
 Ведмежа – за нею вслід,
 Може, хочуть відшукати,
 Свій медвежий царський рід?

Виграє пісень на дудці,
 Славнозвісний Волопас,
 Зірочки пасе він в небі,
 А колись воли він пас.

Грізний Лева рик лунає,
 Лебідь зоряно зліта.
 Ой, яке ж прекрасне небо!
 Як чарує висота!

Звідтіля прилине казка
 І покличе вдалину.
 Я послухаю уважно,
 І тихесенько засну.

ДЗВЕНИТЬ СТРУМОК

Дзвенить, дзвенить струмочок
 І б'ється в бережок.
 Під променями тане
 Заплаканий сніжок.
 І хлипає й стікає
 У синю течію.
 І хвильками вітає
 Підсніжники в гаю.
 В струмочку - риба-сонце
 Купається, пірна.
 І слухає, як ніжно
 Виспівує весна.

В'ЯЗ І В'ЯЗЬ

В'язь із в'язом подружили,
 Хоч разом вони не жили.
 В'язь у річці пропадав,
 В'яз під сонечком зростав.
 Рано-вранці зустрічались
 І щодня вони вітались.
 Першим в'яза в'яз вітає,
 Чемно кроною хитає:
 “Добрий день, шановний друже,
 За тобою скучив дуже!”
 В'язь: “привіт, друзяко – в'язе!” –
 Та й шубовсть в ріку одразу.

НЕ ЖУРИСЬ, МЕТЕЛИКУ

Сумно так метелику:
 Рибки у біді!
 Та ж вони без сонечка
 Чахнуть у воді.
 Там, на дні глибокому, –
 Морок і пільма.
 Де не світить сонечко –
 Радощів нема.
 Не журись, метелику!
 Сонечко в ріці.
 В рибок сяють лусочки –
 Справжні промінці.

СМАЧНА АДЖИКА

Джміль із бджілкою дружили
 І аджики десь купили.
 Принесли спочатку в дзбанку,
 Потім ще чималу банку.
 “Дуж-ж-же смачно, дуж-ж-же смачно!”
 – Бджілка промовляла,
 А коли понаїдались –
 Друзів частувала.
 Джміль на бджілку поглядає
 Та й у вуса хмика:
 “Хм... Чому ж смачній не бути?
 Адж-ж-же це абдж-ж-жика.

КОРОЛЕВА

Запишалася троянда:
 Має гарну вроду, і до того ж поважає
 Якнайкращу моду.
 То одягне нову сукню,
 То – разок намиста.
 І роса на ній відмінна –
 Кришталево-чиста.

Заклопотана собою:
Тонкий стан плакає
І в новесеньке люстерко
Пильно поглядає.
“Ох, яка ж вона красуня!” –
Квітки шепотіли.
І такими як троянда,
Стати захотіли.
Чепурились, фарбувались
І парфуми лили,
Тільки краями такими
Стати не зуміли.
А вона собі радіє
І рум'янить щічки,
Видивляється в люстерко
На прекрасне личко,
І роса на ній сміється
Чиста, кришталева,
Бо троянда серед квітів –
Справжня королева.

СИРОТА

Посадили дерева в садочку.
Дуже любо дивитись на них!
Щоб росли, плодоносили гарно, -
Доглядали, мов діток малих.

Кілька років минуло відтоді.
Шедро осінь гуляла в садку
У намисті з калинових ягід
І з барвистого листя вінку.
Всі дерева вродили на диво,
Лиш одне сиротою стоїть,
Бо, безплідне, воно не потрібне,
І до нього ніхто не спішить.
У садочку – і галас, і пісня.
Врожаї для людей – це свята.
До дерев пригортаються руки.
А одне сирота, сирота...

Яка, скажи, від тебе буде користь,
Якщо не зможеш в світі розрізнити
Добро і зло, велике і нікчемне,
Час роковий, закоханості мить?..
Чому ти спиш, коли усе співає,
Чека вершини дня і злету мрій?
Ти схаменися збуджено й шасливо,
Ти відігрійсь, прочуняйся, прозрій!
Бо стільки див готує доля людям!
Не бійся снігу з вітром пополам.
Не зупиняйся. Адже задля щастя
Потрібно в груди дихати вітрам!

КОЛИ ТИ ГРАЄШ

Ти знову у розчиненім вікні
Із скрипкою в руці плакаєш звуки.
І неповторна музика звучить
Крізь сонця блиск і чорну ніч розпуки.

Я відчуваю музику твою –
Душі і серця непохитну бранку.
Немов смарагди лагідних очей,
Немов росу на срібному світанку.

Коли ти граєш – мрія ожива,
Озера манять лагідним лататтям,
У небі палко дихає зоря,
Повітря розколює багаттям.

Під гру твою історія проста
Вогнем натхненним у душі горіла:
Чарівна скрипка птахою була
І на плече тобі спочити сіла.

Не сійся дощ в мої роздягнені думки,
Не відганяй тепла яскраві хвилі,
Не дай сконатись отій натхненній силі.
Що пагінцем спинається ламким.

Не бався, вітре, серцем молодим,
Немов вітрилом у безмежнім морі.
Нехай згори натхнення сяють зорі
І відліта безсоння сивий дим.

О, віроломна блискавко, постій.
Не розтинай навпіл надії промінь.
Нехай згорить пекельний дикий племінь,
В чужій безодні мертвій і пустій.

ЛЕТИ, МІЙ КОНЮ

Коню, лети, мій коню!
У білім світі шляхів багатом.
Вітре, за побратима
В путі далекім ти можеш стати.

Долі ріка широка
Тече бурхливо, здіймає хвилі.
Б'ється в могутні скелі
І широко заздрить козацькій силі.

Аби не стріли кулі
І воріженьків лихі прокльони.
Верби – кохані сестри –
Молитись будуть, б'ючи поклони.

Аби на рідну землю
З далеких мандрів вернутись знову,
Кінь мій летить стрілою:
Злітає грива, дзвенять підкови.

Пахне земля хлібами,
Як рідна мати, вона єдина
Світить Чумацьким Шляхом -
Любов безмежна до батьківщини.

Ти – з осені. Неба просині
У твоїх запізнілих листах.
Вітер грається. Біль минається.
Як минається смуток і страх.

Небо хмариться. Не забариться
Сивий дощ на сади і поля.
Де жоржинами і калинами
Манить солодка, люба земля.

Діадемою – хризантемою –
Ляже осінь мені на чоло.
Зустрічання ті, розставання ті...
Не згадаю, коли це було.

Не читатиму, не гортатиму,
Не торкнуся рукою листів.
День минається, вже цурається,
З журавлями у вирій злетів...

До побачення! Має значення
Тільки те, що було до пуття.
В землю кинуті – не покинуті –
Насінини мого життя.

ВТЕЧА

Втікає сонце швидко і нестримно,
В останній раз теплом торкнувши світ.
Напризволяще землю залишає,
І в небесах – з вогнем і кров'ю слід.

Немов косуля загнана, вдихає
Лихий передсмертний запах небуття.
І відчуває болісний, безжальний,
Розрив з самим собою і життям.

Криваві сльози крапають невпинно
На чорний шовк холодної землі.
І в серці шем, так схожий на прощання
Згуртованих у вирій журавлів.

Втікає сонце, аби не пізнати
Отих смертельних мук пекельну мить...
Та щоб гаряче серце в грудях мати
Потрібно не втікати, а горіть.

ПРОМІНЧИК СОНЦЯ

Дівчинка тоненька, мов промінчик сонця,
В лагідних долоньках – теплі світлячки.
На худенькі плечі падає волосся
Лагідне й блискуче, мов потік ріки.

Ні, то не метелик крильцями тріпоче,
То чарівні війки ніжно миготять.
Гріє ластовиння, і рівненькі брівки
На чолі ясному чайкою летять.

В оченятах милих зіронька купалась,
Засвітила стільки щастя й доброти!
Дівчинка тоненька, мов промінчик сонця...
Придивись пильніше! Це ж – колишня ти!

ОСТАННЯ СТРУНА

Вже промайнули літа золоті,
Світ не такий, та й ми вже не ті.
Квітка закохана родить сльозу –
Ранку дарує росу.

Й ти, ніби квітка, схиляєш чоло
В пам'ять про те, що прекрасне було.
Й кожна тобою занедбана мить
Тихо сльозою бринить.

Пісні вогонь затремтів і погас –
Та розставання наблизився час.
Скоро затихне остання струна.
Ти ж на землі не одна.

Хай закурличуть печаль журавлі.
Квітне надія на добрій землі.
Щастя засвітить тобі на вустах,
Чиста зоря золота.

НІЧ

Тане день золотий,
Вечір злизує сонце
(Він сьогодні такий,
Що й не вірю, бо сон це).
Вже злітаються сни
Романтичні і віщі.
Зорі в темні небес
Уп'ялись, наче кліщі.
Місяць в небі повис,
Потягнувсь неохоче.
Мабуть, він не доспав –
Працювати не хоче.
Ніби злодійка, тінь
Озирається лячно,
Залицянь ліхтарів
Ніє приймає обачно.
Дуб старий зарипів –
Знов безсонням страждає –
Обгорнувся плащем
Та в рукав позіхає.
Ген, втікає ріка,
Мов гадюка хвостата,
І до себе сама
Щось бубнить язиката.
І не спиться мені
Серед глупої ночі:
Оточили думки
І сон пустити не хочуть.
Іх від себе жену:
“Допекли, як ніколи!
Відлітайте мерщій,
Я - не мед, ви – не бджоли!”

ПОГЛЯД У ЮНІСТЬ

Я тільки-но звідти мандрую,
Бентежно ховаючи душу,
Щоб хтось не почув чи підслухав,
Яка вона стала німа.

Ще молодість квітом буяє,
 Та мариться в снах тихоплинних,
 Що вже підкрадається осінь,
 За нею сивіє зима.
 Як солодко в юність пірнути:
 Босоніж бентежити роси,
 І з тихим куванням зозулі
 Бездумно роки підганяють,
 До самого ранку блукати,
 І в мить, коли падає зірка,
 Собі побажати кохання.
 І в небо долоні здійнять,
 І в ніч на Івана Купала
 Там папороть цвітом заманить.
 Вінком запашним помандрує
 Надія по тихій воді.
 Там радість – не гра театральна,
 Вона, мов латаття, зринає.
 Бери і цілуй у пелюстки,
 Бо час не зупиниш тоді.
 Там вечір складає сонети
 Красі неземній, Афродіті.
 Чий погляд запрошує блиском,
 Мов вікна нічних кабаре.
 Згораєш в шаленім коханні
 І думаєш: молодість вічна,
 Як вічна ВЕСНА і здається
 Ніколи вона не помре!

МЕРТВА І ЖИВА ВОДА

(Містам Прип'ять і Славутич присвячується)

Коли вмирало місто, над хрестом,
 Розправивши заціпенілі крила,
 Його душа лелекою злетіла...
 І ми услід дивилися гуртом.

Минає час, забули, що змогли,
 А що не сила – його досі давить груди.
 То від скорботи щастя не прибуде.
 І ми, як скарб надію берегли.

В житті є мертва і жива вода,
 Коли журою серце оповите,
 Здається, вже нічим не воскресити
 Заколоситься сила молода.

І повнить душу дивне почуття.
 Й нові пісні народжують поети,
 Тяжкі падіння, та чудові злети! –
 Тоді потрібним робиться життя.

Жива вода на ноги підійма
 У всіх страждених, змучених бідою.
 Зростає місто волею святою,
 До безнадії... вороття нема.

Щоб не вмирати марно – будем жить!
 Бо ми таку у серці силу маєм,
 Яку з любові щирої плекаєм –
 І вже її нікому не згасити

НІЧ

Ще стулені твердо, німіють вуста,
 В мовчанні журбі горобини.
 Ще тільки спинається ніжна зоря
 На ніжки слабенькі дитини.

Ще сором калина не витерла з вуст,
 Напившись цілунків досхочу.
 І любовців жар у купелі живій
 Й солодко душу лоскоче.

Розпушені коси скуйовдила ніч,
 Сховавшись за синім порогом.
 А мрії снують і снують по землі,
 Хоч виткали в небо дорогу.
 Легенько торкнувшись пелюсток троянд -
 Задзенькали дзвоники - роси.
 Пішла до хатинки – явилась зоря.
 Така ж розкуйовджена й боса.

ПЕРЕСПІВ

За світ встаньте, козаченьки,
Коней напувайте.
Та й шляхами України
у похід рушайте.

Ой чи спала, чи дрімала
Україна – мати.
Розгубила синів - дочок –
Не порахувати.

Позабули рідну мову,
Знівечено слово.
Замість жита під копитом
Бур'яни й полова.

Ген, збирається громада,
Правлять теревені.
Що кому: журавка в небі
Чи синиця в жмені.

Дід столітній крутить вуса:
“От колись бувало...
А тепер всій Україні
Козаків не стало.”

Хтось же гетьмана Богдана
Лає, аж синіє,
Бо колись, мовляв, із нами
Побратав Росію.

Хтось історію завзято
Поділя. Не дати!
“Слава вільній Україні!” –
Почали гукати.

“Що то буде, добрі люди! –
Бабця мовить стиха, -
Села пустками сіріють...
Хто накоїв лиха?”

Вже й не віримо нікому!
То пуста розмова.
Що колись там про селянство
Хтось замовить слово.”

Літня жінка плаче гірко:
“Не життя, а мука!
Каменюкою важкою
Нависа розлука...”

“Мирний атом – в кожную хату!” –
Анекдот проклятий!
Як рвонув отой “Чорнобиль”,
Мусили тікати.

На чужую сторононьку,
У чужі оселі,
Доживати вік недовгий,
Вік свій невеселий...”

... Та почуй же, Україно,
Біль свого народу!
Сильна й добра ти з колиски,
Вільна й славна зроду.

Гей, збирайтесь, козаченьки,
Матері вклоніться.
Та за лагідною долю
Богу помоліться.

Вже давно пора настала
У похід рушати.
Щоб сміялась, не журилась
Україна – мати.

КАШТАНИ

Ні, то не крають небо блискавиці,
Завдаючи землі пекельних мук –
З високих віт зриваються каштани
І так сміливо падають на брук.

Вони тремтять: незвідане так близько!
 Бо тиша тут під зводом сильних віт.
 Порозкривались карі оченята,
 З бентежним блиском дивляться у світ.

Їх чудотворні сни і чисті мрії,
 Немов гілки, до неба простяглись:
 Що посміхнеться сонце незабаром -
 І проростуть стеблинами увись.

Вони лежать, і сповнені чекання
 Пізнати ласку доброї землі.
 Вже не ховатись їм у зелен-листі,
 Не колихати ранок у гіллі.

І кожнім з них – душа ясна та чиста,
 Прекрасних мрій незвідані цвіти,
 Де кожна мить несе в собі надію,
 Щоб навесні коханням прорости.

Я ЗЕМНА

Не почуло серденько образи,
 Не схотіло суму й самоти...
 Полетіла хмаркою у небо
 І дощем розсіялася ти.

Розцвіла жоржиною під тином,
 В кожне серце племінь твій зорить.
 “Линь із нами! – ваблять сиві хмари, -
 Ти згадай, чудово так летіть!”

Посміхнулась лагідно жоржина:
 “Той політ далекий, як мана.
 Та цвіту, щоб землю зрозуміти,
 Прощавайте, любі! Я – земна...”

НЕ ПРОМІНЯЙ НА НЕНАВИСТЬ ЛЮБОВ

Не віддавай мене
 На поталу моїм думкам,
 На розраду нічним зіркам
 І на посміх вітрам.
 Не зупиняй мене
 У чеканні щасливих змін,
 Де зав'яне гіркий полин
 І розквітне жасмин,
 Не проміняй на ненависть любов,
 На вій пустель - спів чарівних дібров,
 На тиші гніт - різнобарвність розмов.
 Не проміняй на ненависть любов.

Вже осінь косить літо
 Холодною косою.
 Заплакав новий ранок
 Прощальною сльозою.

Несуть птахи у вирій
 Свої пісні печальні,
 Застигли хризантеми
 В холодному мовчанні.

Не побивайся, літо,
 В моїй душі ти – вічне.
 Немов палке кохання,
 Казкове і магічне.

У крижаній розлуці
 Я пригадати схочу
 Твої розкішні шати
 І волошкові очі.

У дошові світанки
 І безкінечні зими
 Моє життя зігріють
 Твої палкі обійми.

МАРУСЯ БОГУСЛАВКА

Дочка України, вірна Богуславко!
Весняна Квітко! Сонячна калино!
В ярмі неволі мріяла, лелітка,
Твої пісні почути, Батьківщино!

Долали сни про вільнії простори
Та сивину туману понад Россю.
Який то жаль, що рідними стежками
Тобі ходити вже не довелося.

А поміж снами - муки і неволя,
І мужніх бранок пісня з болю й крові.
За вами тужить сонце на Україні,
І проливає сльози пурпурові!

Не треба, бо сльози - то безсилля.
О, Богуславко, вільного ти роду!
Із диких пут звільнила козаченьків
На білий світ, на бажану свободу.

З чужих темниць, де душу плюндрували,
На Україну, змучену журбою,
Мов білі чайки понад Чорним морем,
Вертались бранці, звільнені тобою.

РОЗБУДИ МЕНЕ, ВЕСНО

Розбуди мене, весно.
Начаклуй мені долю.
Засвіти мені очі,
Ніби зорі ясні.

Лине промінь небесний,
Рветься серце на волю
В тихе щастя дівоче,
Що цвіте навесні.

Не марнуйте, тополі,
Свого смутку даремно.
Світлячками в долонях
Грає сонячний сміх.

Гей, думки невеселі,
Розпрошаймося чемно.
Щоби смуток на скронях
Не іскрився, мов сніг.

РОЗЛУЧЕНІ

У зеленого літа стоїмо на межі.
Ми розлучені, знаю, ми навіки чужі!
Ти зітхнув і полинув. Вітром в полі біда.
Покотились печалі, наче з гуски вода.
З мене вийнято душу, серце кров'ю стіка.
Може, винна у чомусь, може, доля така.
В тебе інша дружина, і життя до ладу.
Розквітають троянди в нашій ніжній саду.
Я ж, мов промінь, згораю, і надії гублю.
Хоч про тебе забула, та других не люблю.
У зеленого літа, я стою на межі,
Ми розлучені - знаю... Ми навіки чужі.

Я долоні поцілую, припаду до ніг.
У тобі - кохання промінь, і розлуки сніг.
Розчешу волосся, в тиші я нічний,
Ти далекий, наче обрій, і близький, і мій.
Доторкнусь до чола ясного, розпалю вуста.
Ти - моє нестерпне сонце, й ніч, що сни горта.
Простелю стежки – доріжки, до твоїх думок,
А у них - весна і холод, і вода, й пісок.

БАРВІНКОВА ПЕЧАЛЬ

Малюю у спогадах ніжно
Жадані батьківські пороги.
І тишить стривожену душу
Блакитних небес пастораль.
Прекрасні барвінкові очі
Мене виглядають з дороги.
І стелиться листом зеленим
Барвінкова чиста печаль.

Мені не забути ніколи
 Стежину до рідної хати.
 І мамині лагідні руки,
 І батька науку просту.
 І світ рушників дивоцвіт розмаїтий,
 На вигадки різні багатий.
 Де півників пісня ранкова
 Віншує зорю золоту.
 Мов чую пісні колискові:
 Як ніжився котик у хаті.
 І в місяці - човнику вечір
 По срібні зірки прямував.
 І яблуньок віти крислаті
 Малих яблучат колихали.
 І сон опускався тихенько
 Лебедиком білим на став.
 Мене зустрічають гостинно
 Ясні оченята барвінку,
 Немов усміхається ніжно
 Чарівна і юна весна.
 Ті очі - покірна молитва,
 І спогад про зиму далеку,
 Й печаль, що ховає даремно
 Вечірніх небес таїна.
 Спасибі, хрещатий барвінку,
 За те, що знаходжу дороги.
 Ти - світла небесного промінь
 І матері чиста сльоза.
 Душа розколихує дзвони
 І лине крізь темінь знемоги.
 Яскравий очищення промінь -
 Барвінково - свіжа гроза.

Мій смуток - сховане небо,
 А біль зашепочуть зорі.
 Дощі замережать сльози
 В потоках весняних злив.

Я буду, мов сонця промінь,
 Вітати твою оселю,
 І буду молити Бога,
 Щоб сад твій розкішно цвів.

Тополею одинокою
 Стоятиму при дорозі.
 До неба гілки розправлю
 І стисну в обіймах світ.

Покличуть далекі мандри
 Ти візьмеш з собою пісню.
 Тебе проводити буду
 І сумно дивитись вслід.

Хай квітка – тобі на згадку,
 А пісня – тобі на радість.
 Ідуть стороною хмари,
 Салютотом – проміння спад.

Я буду, немов пташина,
 Твоє звеселяти серце.
 Я буду, немов троянда,
 Квітчати твій тихий сад.

ДУША

О, як прекрасна ти, душа людини,
 Коли серпанок скинуто з очей
 І не стиха молитва, й плачуть свічки,
 Замучені кантатами ночей.
 Коли, немов орган, сприймає серце
 Мелодію величного життя.
 А легкокриле дивовижне скерцо
 Ховає біль і муки каяття.
 Коли снігами вимете з порогу
 Бридких образ запеклу гіркоту,
 І кришталем задзенькає дорога,
 І спалить сонце ночі німоту.
 О, як прекрасна ти, душа людини,
 Коли не знаєш сорому й ганьби,
 Коли тебе ніщо спинить не може
 Плекать добра одвічні скарби

БІЛА ЛІЛЕЯ

У синьому озері – лагідний цвіт:
 Дивна лілея чарує,
 Поглядом із – під зоряних вій
 Білу надію дарує.
 Білий туман на ранковій воді
 Скинув з лілеї серпанок.
 І закружляв їх у білім виру
 Лагідний сон – білий ранок.
 Біла чаклунко, ти птахом легким
 Крила – пелюстки згорнула,
 Кинулась вниз із безмежних висот –
 Спогадом в серце пірнула.
 Ти – королева, ти – фея води,
 Мрію тебе відшукати.
 Може, вві сні ти наснишся мені,
 Щоб у себе закохати.

ПАМ'ЯТАЮ

Волошками вишите поле,
 Надію, на присмак гірку,
 І запах землі полиновий,
 І мрію крилату легку
 Пам'ятаю...
 Шалені і дикі тривоги
 Миттєво потьмарили світ.
 Вітри розпанахали небо,
 Осипались зорі, мов цвіт.
 А ніч, що плекала кохання,
 Зірково барвінком цвіла.
 Всміхнулась землі на прощання
 Й, безсила, згоріла дотла.
 Оту недоспівану пісню,
 І неба прощальну блакить,
 І нашу занедбану долю,
 Що вже не співає – мовчить,
 Пам'ятаю...

НЕ СМІЙ

Ти трояндам в саду посміхаєшся,
 Справжнє диво дарує їх цвіт,
 На світанку зі мною прощаєшся,
 Білим лебедем линеш у світ.
 Та не смій забувати, лебедику,
 На далеких просторах життя,
 Бо не буде повік тобі спокою,
 І не буде повік вороття.
 Таємничим, далеким і бажаним
 Едельвейсом у горах цвітеш,
 Загубитися словом несказаним
 Не даєш мені ти, не даєш.
 Та не смій, я прошу, насміхатися
 І моєї душі не згуби.
 Підкажи, як мені розібратися
 Сам на сам, один на один.

Я ЙДУ ПО СТЕЖИНІ

Я йду по стежині.
 Квітнуть мальви і ружі
 І до рук простягають,
 Мов долоні, листки.
 В кожній квітці тріпочуть
 На світанку сльозини,
 І з очей твої сльози
 Вже торкнулись шоки.
 Чи у зимню негоду,
 Чи в осіннє безсоння –
 Різнобарвну стежину
 Доля стеле мені.
 Я в покорі схиляюсь,
 Та тривожиться серце:
 Чи зустріну тебе я
 На стежині, чи ні.

ЗИМОВЕ

А сніг - мов сіль на давній рані,
 Й зима - мов сон. Заснув і спиш:
 Зітхає літо полум'яне
 І ніг торкається спориш.

У сьайві ніжної веселки
Тремтить світанок на стеблі.
Чи народжується доля
Із життедайних надр землі?
Вона п'янка й така привітна,
Немов троянда у саду.
І ще нікому не помітно
Її печаль, її біду.
Прекрасний сон... і в мить завії
Торкають плетиво думок.
Здолати кригу неба мріє
Рудий над хатою димок.
І сніг, мов сіль, на душу пада,
І сива марить в снах земля,
Коли сама богиня Лада
Лелек покличе звисока.

Печалі відпускаю я
На всі чотири сторони,
Нехай дощем розсіється
На чорне поле зоране.
А я собі сміятимусь
Небесною хмариною,
Співатиму, дзвенітиму
Весняною краплиною.
Прощай, лукавий спокою,
Мене спіткав ти зрадою.
Ти був моєю згубою,
Ти був моєю вадою.
Зів'юсь у небо полум'ям,
Без жалості згортатиму.
Барвистою веселкою
Півсвіту обійматиму.
Так хочу, щоб побачив ти,
Що я живу і дихаю.
Собі я стала долею.
Собі я стала втіхою.